

Православни богословски факултет у Београду
АКРЕДИТАЦИЈА – ПОТВРДА КВАЛИТЕТА

Православни богословски факултет Универзитета у Београду по много чему је специфичан на високообразовном простору Републике Србије: већ скоро деведесет година он представља стожер теолошког образовања и научноистраживачког рада у окриљу Српске православне цркве, али је истовремено, од повратка на Београдски универзитет јануара 2004. године, ова установа успела да организацију наставе и научноистраживачког рада у потпуности усклади са најсавременијим стандардима. Много је ентузијазма и воље, времена и енергије, знања и вере у сопствене потенцијале уложено у то да Факултет постане респектабилна установа у земљи и препознатљиво место на интелектуалној мапи света, престижни центар за стицање највишег богословског образовања који привлачи студенте из свих српских земаља и дијаспоре, затим студенте из бројних помесних православних Цркава, али и припаднике других конфесија. Резултати уложених напора нису изостали: прошле године Факултет је добио акредитацију за научноистраживачки рад у области друштвено-хуманистичких наука, а овог пролећа акредитацију за свих пет својих студијских програма и за установу у целини. О томе о коликом је успеху реч сведочи и чињеница да је у овом кругу акредитацију добило свега нешто више од половине пријављених факултета, пошто је било потребно испунити веома високе стандарде у погледу квалитета програма, наставног кадра, простора, опреме. Богословски факултет је максималним улагањем напора на обезбеђивању свих прописаних стандарда омогућио студентима који желе да истражују дубине православне теологије погодан духовни и интелектуални амбијент за формирање личности у духу хришћанског етоса и стицање знања неопходних за вршење свештеничке и вероучитељске службе, за компетентно професионално ангажовање у црквеним, државним структурама, у сфери јавног информисања, масмедија, невладиним организацијама – свуда где људи жуде за тим да чују глас Цркве, јеванђељску поруку љубави, вере и наде.

Студије на Православном богословском факултету организоване су у пет студијских програма на првом, другом и трећем степену студија. Основне академске студије реализују се у два студијска програма. Студије општег смера трају четири године и на њима се стиче целовит увид у библијско, патристичко, догматичко, литургијско, канонско-правно учење Цркве, њено историјско и културноуметничко наслеђе, уз темељно изучавање и других за теологију релевантних дисциплина (философских, филолошких, хуманистичких). Студије практичног смера трају три године, а на њима је тежиште на оним богословским дисциплинама које ће омогућити добро сналажење у разним аспектима пастирског и катихетског рада (пастирско богословље са психологијом, катихетика са хришћанском педагогијом, омилитика, црквено појање и др.). На оба смера постоји и широка понуда изборних предмета, за које се сваки студент опредељује у складу са својим афинитетима. Други степен студија јесу дипломске – мастер студије, које се такође остварују у два програма – једногодишњем и двогодишњем, издиференцирана по смеровима, док трећи, највиши степен представљају докторске студије у трогодишњем трајању.

Наставу на Православном богословском факултету изводи 40 стално запослених и наставника и сарадника, од тога 22 доктора и 10 магистара наука. По потреби Факултет ангажује и афирмисане стручњаке из праксе, предаваче из иностранства и наставнике других високошколских установа. Допринос наставника и сарадника Православног богословског факултета у Београду развоју теолошке мисли, али и хуманистичких наука у целини, могао би се оквалификовати као веома значајан. За скоро девет деценија постојања више од стотину наставника и сарадника објавило је преко хиљаду монографских публикација и више од десет хиљада научних и стручних радова. Факултет је успешно сарађивао и данас сарађује са другим високошколским институцијама у земљи и иностранству. Он је покретач и издавач пет периодичних научних публикација, од којих су неке у рангу часописа од међународних значаја, где своје радове објављују угледни теолози, али и експерти за друге области. Под окриљем Факултета осмишљавају се, припремају и реализују научноистраживачки и уметнички пројекти, стручни и научни скупови, међу којима посебну пажњу стручне и шире црквене јавности привлаче редовни полуго-

дишњи симпозијуми у оквиру пројекта „Српска теологија у XX веку“, финансираног од Министарства науке Републике Србије, као и студентски симпозијуми (такође два пута годишње) са широким спектром обрађених теолошких тема.

Посебан замах развоју научноистраживачке делатности на Факултету, која се систематски имплементира у наставни процес, дало је оснивање Института за теолошка истраживања октобра 2008. године. Институт је конципиран као интерна научно-истраживачка јединица Факултета која би у року од 5 до 10 година могла да прерасте у посебну научно-истраживачку установу на буџету Министарства науке Републике Србије. Делатност Института обухвата библијске науке, патрологију, систематско богословље, практично богословље, историју Цркве, филологију, филозофију. Институт већ реализује амбициозно замишљену издавачку делатност (дисертације, теолошке студије, критичка издања превода светоотачких дела), а у припреми су и Годишњак и Зборник као нове периодичне публикације.

Библиотека грађа Православног богословског факултета броји преко 150.000 наслова. Прва књига у библиотечком фонду заведена је још 12. децембра 1920. године. Тада је Факултет располагао са 3.075 публикација. Највећи допринос фонду пружили су легати истакнутих професора Факултета - др Јордана П. Илића, др Стевана М. Димитријевића, др Драгутина Анастасијевића, др Сергија Викторовича Тројицког, др Милоша Ердељана, др Душана Глумца и других. Поред тога, библиотека поседује и посебан фонд старих и ретких књига. У фондовима је заступљен и велики број наслова из стране и домаће периодике. Публикације које се могу наћи у библиотеци Факултета углавном су теолошког, философског и историјског садржаја. Као стручну библиотеку могу је користити не само студенти и наставници, него и сви заинтересовани истраживачи из наведених области.

На Факултету се користи и најмодернија информациона опрема неопходна за научноистраживачки рад и студирање. Омогућен је приступ интернету свим наставницима, сарадницима, студентима и ненаставном особљу. Поред електронског каталога факултетске библиотеке, расположиви су и претраживачи осталих значајних библиотека у Србији и иностранству. Постоји онлајн приступ свим базама података и сервисима на интернету који су доступни преко Академске мреже Србије,

а обезбеђена је и обука студената и запослених ради што ефикаснијег коришћења свих библиотечких и информационих ресурса.

У склопу припрема за акредитацију на Факултету су уложени изузетни напори да би се испунили прописани стандарди у погледу простора и опреме. Реновирана је и климатизована читава зграда Факултета, укључујући и два интерната, од којих се један, мушки, налази у њеном склопу, а други, женски, у засебном објекту (зграда је, иначе, саграђена 1995. године искључиво из сопствених извора и донација Цркве). Темељно је реконструисан факултетски параклис у коме се обављају богослужења и спроводи практична настава из низа предмета (литургика, црквено појање, омилитика), а преуређен је низ просторија за несметан рад и пријатан боравак студената, наставника и посетилаца Факултета. Посебно треба истаћи улагања у набавку књига и опремање читаонице, која задивљује својим укуским ентеријером, пријатношћу и комфором. По најсавременијим стандардима опремљена је и електронска учионица са 30 рачунара за потребе студената. Поред учионица и вежбаоница, Факултет поседује и два амфитеатра погодна за одржавање не само предавања, него и културно-уметничких манифестација, трибина, промоција, научних и стручних скупова. На Факултету постоје и просторије за рад Студентског парламента – Заједнице студената, редакције студентског часописа „Логос“, шах-клуба и фудбалског клуба, који постижу запажене успехе у земљи и иностранству. Студентима и професорима на располагању су и књижара са одличним избором теолошке и духовне литературе, скриптарница и фотокопирница, а за часове предаха трпезарија, у којој се после богослужења уз послужење воде духовни разговори, размењују искуства и учвршћују пријатељства која остају за цео живот. Током реновирања и опремања Факултет је велику подршку добио од Министарства вера, Министарства просвете и Министарства науке Републике Србије, црквених донатора, а уложена су и значајна материјална средства из сопствених извора.

Знања која се стичу на Факултету пружају широку општу културу, дају озбиљан увид у традицију, савремено стање и перспективе теологије, али предавачи настоје да успоставе равнотежу између теоријског и примењеног аспекта тих знања. Инсистирање на претежно теоријским знањима, наиме, представљало би отежавајућу околност за прилагођавање потребама праксе, и зато се много напора

улаже у вештине од значаја за обављање пастирске, мисионарске, вероучитељске, делатности у сфери масмедија. У факултетском параклису студенти активно учествују у пуном кругу дневних богослужења (вечерње, повечерје, полуноћница, јутрење, часови, изобразитељна, литургија, а уочи великих празника и свеноћна бдења), упознајући се са разним парохијским и монашким типцима. Неколико пута годишње обавља се пракса у манастирима, што студенти веома добро прихватају и зато многи од њих и самоиницијативно током распуста и празника одлазе у обитељи у којима обављају разна послушања и стичу искуство неопходно за будуће служење. Стога није чудо што неки већ током студија примају свештенички чин, а има и оних који се одлучују за монашки живот. Професионална пракса изводи се и у школама (у оквиру Катихетике са методиком верске наставе), а доста се пажње поклања и организованим хуманитарним активностима (помагање деци са посебним потребама и онима без родитељског старања, социјално угроженим категоријама становништва и друго).

Право уписа на Факултет имају младићи и девојке са завршеном четворогодишњом средњом школом (гимназија, богословија или нека друга средња стручна школа) уз сагласност и благослов надлежног епископа. Студије су отворене и за кандидате из других православних Цркава и инославних хришћанских заједница, уз прибављену сагласност Светог архијерејског синода наше Цркве. Сви пријављени кандидати полажу пријемни испит из основа богословља и опште информисаности. Право уписа без полагања пријемног испита имају лица која већ поседују диплому неког факултета или више школе. Током студија млади теолози могу конкурисати за стипендије Министарства вера Републике Србије и рачунати на остале погодности везане за смештај и исхрану.

Диплома Православног богословског факултета у Београду има висок рејтинг и у православним земљама и на Западу. Усаглашеност програма и режима студија са начелима Болоњске декларације, која је крунисана добијеном акредитацијом, додатни је гарант чињенице да су наши студенти теологије равноправни грађани академског света који не познаје границе. Да је тако, потврђује успех бивших студената ове установе који су стекли, и данас веома успешно стичу дипломе доктора теологије на најпрестижнијим универзитетима у иностранству. Многи бивши

студенти афирмисали су се и у настави веронауке у разним образовним профилима, а они који су одабрали свештенички или монашки позив образац су пастира наших дана, добро упућених у проблеме савременог човека и спремних за пружање помоћи у најразличитијим околностима – од саветодавног рада са разним узрасним категоријама, преко најразличитијих хуманитарних активности, до, рецимо, борбе са наркоманијом и помоћи младима у одговарању на дилеме одрастања и изазове савременог доба.

И на крају, рецимо да су гости Факултета обично пријатно изненађени његовим амбијентом, организованошћу, добрим међуљудским односима, топлином и предусретљивошћу свих запослених и студената. У том погледу нећемо се мењати: Факултет ће и ове године пружити добродошлицу и одличне услове матурантима који желе да се овде школују. И, што је најзначајније, поверење указано добијањем акредитације мора се оправдати одржавањем постигнутог нивоа и сигурним коракањем напред у развоју наставног и научноистраживачког рада. За тај подвиг смо у потпуности спремни.

Др Ксенија Кончаревић